

Briuselis, 2026 m. birželio 4 d.
(OR. en)

10140/26

ECOFIN 748
UEM 226
SOC 336
EMPL 165
COMPET 695
ENV 638
EDUC 220
ENER 337
JAI 749
GENDER 76
JEUN 117
SAN 413
ECB
EIB

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRESZ
gavimo data:	2026 m. birželio 3 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 223 final
Dalykas:	Rekomendacija TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Rumunijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 223 final.

Priedama: COM(2026) 223 final

Briuselis, 2026 06 03
COM(2026) 223 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Rumunijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

{SWD(2026) 223 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Rumunijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97⁽¹⁾, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo⁽²⁾, ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;
- (2) 2025 m. liepos 16 d. Komisija priėmė Pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir

¹ 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509⁽³⁾. Pasiūlymu siekiama padidinti Sąjungos finansavimo veiksmingumą mažinant finansų architektūros susiskaidymą ir padėti valstybėms narėms koordinuoti savo ekonominę politiką pagal SESV⁽⁴⁾ 175 straipsnį;

- (3) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Rumunija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. 2026 m. kovo 9 d. Taryba priėmė bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo;
- (4) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas.

Europos semestras suderintas su konkurencingumo kelrodžiu, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

- (5) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP)⁽⁵⁾ galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius;

³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509, COM(2025) 565 *final*. Dėl siūlomo reglamento šiuo metu deramasi su abiem teisėkūros institucijomis.

⁴ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509, COM(2025) 565 *final*. Dėl siūlomo reglamento šiuo metu deramasi su abiem teisėkūros institucijomis.

⁵ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Rumunijai skirtą ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Rumunijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Rumunijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Rumunijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;
- (7) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Rumunijos apžvalgą. 2026 m. gegužės 20 d. paskelbtos pagrindinės Komisijos tarnybų to reglamento tikslais atlikto Rumunijos makroekonominio pažeidžiamumo vertinimo išvados⁽⁶⁾. 2026 m. birželio 3 d. Komisija padarė išvadą, kad Rumunijoje tebėra susidaręs paviršinis makroekonominis disbalansas. Visų pirma su fiskaliniu ir einamosios sąskaitos deficitu susijęs pažeidžiamumas pastaruoju metu šiek tiek sumažėjo, tačiau tebėra labai didelis, o sąnaudų konkurencingumas toliau mažėja, nors ir ne taip stipriai kaip anksčiau. Valdžios sektoriaus deficitas 2025 m. sumažėjo dėl didelių konsolidavimo pastangų; numatoma, kad 2026 ir 2027 m. deficitas toliau mažės, tačiau jis vis tiek išliks didelis. Bankų ir vyriausybės ryšiai tebėra reikšmingi, nes bankų turimos šalies vyriausybės obligacijos, išreikštos viso turto dalimi, yra didžiausios ES ir 2025 m. padidėjo. Einamosios sąskaitos deficitas 2025 m. sumažėjo tik nežymiai ir prognozuojama, kad jis išliks didelis, nors šiais metais dar šiek tiek sumažės. Po labai spartaus augimo ankstesniais metais, vienetui tenkančių darbo sąnaudų augimas 2025 m. gerokai sulėtėjo, tačiau numatoma, kad jos vis dar augs sparčiau nei daugumoje ES šalių. Grynoji infliacija buvo didžiausia ES pastaraisiais metais (2025 m. PVM tarifų padidėjimas tai paaiškina tik iš dalies) ir numatoma, kad ji išliks didelė. 2025 m. padaryta didelė politikos pažanga, visų pirma susijusi su biudžeto deficito mažinimu dviem metams įšaldant valdžios sektoriaus darbo užmokestį bei pensijas ir padidinant PVM tarifus bei kitus mokesčius. Žvelgiant į ateitį, be tolesnio stipraus fiskalinio konsolidavimo, kurį papildytų apdairi pajamų politika ir veiksmingos struktūrinės reformos, Rumunijai vis dar gresia palūkanų normų didėjimas ir investuotojų pasitikėjimo pokyčiai;
- (8) 2025 m. liepos 8 d. Taryba priėmė patikslintą rekomendaciją pagal SESV 126 straipsnį ištaisyti paviršinio deficito padėtį Rumunijoje⁽⁷⁾. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 2,8 % 2025 m., 2,6 % 2026 m., 4,6 % 2027 m., 4,4 % 2028 m., 4,2 % 2029 m. ir 4,0 % 2030 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2024 bazinius metus, t. y. 2,8 % 2025 m., 5,5 % 2026 m., 10,4 % 2027 m., 15,2 % 2028 m., 20,1 % 2029 m. ir 24,9 % 2030 m. Toje rekomendacijoje nustatytas taisomasis grynujų išlaidų planas pakeičia 2025 m. sausio 21 d. rekomendacijoje, kuria pritariama Rumunijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, nustatytą didžiausią grynujų išlaidų

⁶ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Rumunijos nuodugni apžvalga, parengta pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo“, SWD(2026) 141 *final*.

⁷ 2025 m. liepos 8 d. priimta Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti paviršinio deficito padėtį Rumunijoje. Visi dokumentai, susiję su valstybės narės paviršinio deficito procedūra, pateikiami adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en?prefLang=lt.

augimo tempą⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾. Remiantis 2026 m. birželio 3 d. Komisijos atliktu veiksmingų priemonių vertinimu⁽¹⁰⁾, perviršinio deficito procedūra Rumunijai sustabdoma;

- (9) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas⁽¹¹⁾; 2025 m. kovo 6 d. ši pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba;
- (10) 2026 m. gegužės 4 d. Rumunija pateikė savo 2026 m. metinę pažangos ataskaitą⁽¹²⁾ dėl rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi, dėl reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įgyvendinimo ir reformų bei investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Rumunijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas. Į metinę pažangos ataskaitą įtraukta ataskaita dėl priemonių, kurių imtasi pagal perviršinio deficito procedūrą;
- (11) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 0,7 %, o infliacija pagal SVKI – 6,8 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 0,1 % 2026 m. ir 2,3 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 7,0 % 2026 m. ir 3,7 % 2027 m.;
- (12) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis¹³, Rumunijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 9,3 % BVP 2024 m. iki 7,9 % BVP 2025 m. 2025 m. deficito sumažėjimas daugiausia atspindi kelių fiskalinio konsolidavimo dokumentų rinkinių, priimtų nuo 2024 m. gruodžio mėn. iki 2025 m. spalio mėn., poveikį. 2024 m. gruodžio mėn. parlamentas priėmė priemonių, apimančių nominalų viešojo sektoriaus darbo užmokesčio ir pensijų išaldymą 2025 m., ir 0,3 % BVP vertės pajamų didinimo priemonių. 2025 m. liepos mėn. parlamentas priėmė papildomų fiskalinio konsolidavimo priemonių, apimančių reikšmingą mokestinių pajamų padidėjimą (PVM tarifų padidinimą, sveikatos draudimo įmokų bazės išplėtimą, akcizų padidinimą ir didesnę dividendų mokesčio tarifą), ir nominalaus darbo užmokesčio ir pensijų išaldymo pratęsimą iki 2026 m. 2025 m. rugsėjo mėn. parlamentas taip pat patvirtino periodinių gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto mokesčių ir aplinkosaugos mokesčių padidinimą. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad 2026 m. deficitas sudarys 6,2 % BVP, o 2027 m. – 5,8 %

⁸ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Rumunijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C/2025/251, 2025 m. vasario 10 d., [2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Rumunijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui](#)).

⁹ Toliau taikomas 2025 m. sausio 21 d. rekomendacijos 2 punktą ir II priedas („Reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas iki septynerių metų“).

¹⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „2026 m. Europos semestras. Pavasario dokumentų rinkinys“, COM(2026) 200 *final*.

¹¹ Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 m. kovo 19 d., C(2025) 2000 *final*.

¹² 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_lt.

¹³ Eurostato euro rodikliai, 2026 m. balandžio 22 d.

BVP. 2026 m. sumažėjimas daugiausia atspindi pirmiau aprašytų priemonių poveikį per visus metus. 2027 m. deficito sumažėjimas daugiausia atspindi numatomą viešųjų investicijų sumažėjimą pasibaigus EGADP galiojimui. Fiskalinė padėtis Rumunijoje tebėra nestabili. Turint omenyje dabartinę politinę padėtį, šis vertinimas atliekamas tebesant dideliame neapibrėžtumui ir rodo fiskalinio koregavimo, kuris tebėra būtinas 2026 m. ir vėlesniais metais, įgyvendinimo riziką;

- (13) remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo stabdomoji ir jos kryptis⁽¹⁴⁾ – 2,2 % BVP. Numatoma, kad 2026 m. ir 2027 m. ji bus stabdomoji (2,5 % BVP ir 0,7 % BVP);
- (14) remiantis Eurostato pateiktomis duomenimis⁽¹⁵⁾, Rumunijos valdžios sektoriaus bendroji skola padidėjo nuo 54,8 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 59,3 % BVP 2025 m. pabaigoje. 2026 m. skolos santykio su BVP padidėjimas daugiausia atspindi didelį valdžios sektoriaus pirminį deficitą ir numatomą palūkanų mokėjimų padidėjimą. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 61,6 %, o iki 2027 m. pabaigos dar padidės iki 63,4 %; 2026 ir 2027 m. padidėjimas daugiausia atspindi didelį valdžios sektoriaus pirminį deficitą tuo laikotarpiu;
- (15) remiantis Eurostato duomenimis⁽¹⁶⁾, bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Rumunijoje 2025 m. sudarė 1,5 % BVP. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 1,7 % BVP, o 2027 m. – 1,8 % BVP;
- (16) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia dideles fiskalines išlaidas ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Rumunija ėmėsi fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms¹⁷. Jos, be kita ko, apima netikslinių akcizų dyzelino produktams sumažinimą iki 2026 m. birželio mėn. pabaigos ir į biudžetą įtrauktą tikslinę valstybės pagalbą ūkininkams ir kai kurioms įmonėms iki 2026 m. rugsėjo mėn. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad šių priemonių fiskalinės išlaidos 2026 m. sudarys mažiau nei 0,1 % BVP. Remiantis Komisijos įverčiais, jei šios priemonės liktų galioti iki 2026 m. pabaigos, jų fiskalinės išlaidos 2026 m. sudarytų 0,1 % BVP;
- (17) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2025 m. grynosios išlaidos Rumunijoje išaugo 0,5 %. 2025 m. grynujų išlaidų augimas neviršija rekomenduojamo didžiausio augimo tempo;

¹⁴ Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

¹⁵ Eurostato euro rodikliai, 2026 m. balandžio 22 d.

¹⁶ Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

¹⁷ Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

- (18) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Rumunijoje 2026 m. išaugs 1,8 %, o 2025 ir 2026 m. iš viso – 2,3 %. 2026 m. numatomas grynųjų išlaidų augimas neviršija rekomenduojamo didžiausio augimo tempo. Vertinant 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynųjų išlaidų augimo tempas taip pat neviršija rekomenduojamo didžiausio augimo tempo;
- (19) rekomendacijoje, kuria pritariama Rumunijos vidutinės trukmės laikotarpio planui, nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, bei jų įgyvendinimo terminai. Atsižvelgdama į Rumunijos metinėje pažangos ataskaitoje pateiktą informaciją, Komisija daro išvadą, kad pagrindiniai šių reformų ir investicijų, kurios turėjo būti įgyvendintos iki 2026 m. balandžio 30 d., etapai iš esmės įgyvendinami pagal planą. Šiuo metu techniniu lygmeniu vykdomas parengiamasis darbas, susijęs su viešojo sektoriaus darbo užmokesčio sistemos reforma, ir tikimasi, kad 2026 m. vasarą bus priimtas naujas įstatymas. Mokesčių administravimo srityje reikia imtis tam tikrų papildomų priemonių, visų pirma siekiant sumažinti labai didelį Rumunijos PVM surinkimo atotrūkį. Taip pat tęsiamas darbas, susijęs su nekilnojamojo turto apmokestinimo reforma, įskaitant automatizuoto nekilnojamojo turto vertinimo IT sistemos kūrimą, specializuotos viešųjų išlaidų sistemų stebėsenos struktūros parengimą veikti ir verslo finansavimo reformą. Komisija mano, kad apskritai Rumunija patenkinamai įvykdė savo įsipareigojimus⁽¹⁸⁾;
- (20) biudžeto procedūrų stiprinimas, dėl kurio būtų geriau kontroliuojamos viešosios investicijos, būtų labai naudingas siekiant kontroliuoti Rumunijos fiskalinį deficitą. Pastaraisiais metais dėl nepakankamo koordinavimo tarp šakinių ministerijų, atsakingų už investicijas, ir Finansų ministerijos pastebima tendencija išleisti daugiau, nei numatyta biudžeto planuose. Investicijų planavimo dokumentas, kuriame būtų atspindėti visi vidutinės trukmės laikotarpio investicijų įsipareigojimai, įskaitant kapitalo reikalavimus per visą jų gyvavimo ciklą, suteiktų aiškumo dėl finansavimo reikalavimų ir jo prieinamumo pasibaigus biudžetiniams metams. Be to, trūksta mechanizmų, kuriais būtų palaikomas finansavimo prieinamumas pasibaigus biudžetiniams metams, ir apribojimų nukreipti lėšas kitiems tikslams. Tokia bendra padėtis prisideda prie didesnio, nei tikėtasi, metinio fiskalinio deficito. Taip pat reikėtų didinti mokesčių surinkimą, visų pirma panaikinant PVM ir pelno mokesčio atotrūkį, kuris šiuo metu yra atitinkamai 30 % ir 44 %, t. y. didžiausias ES. Vidutinės trukmės laikotarpiu, laikantis fiskalinio tvarumo principo, būtų tikslinga apsvarstyti galimybę sumažinti darbo jėgos mokesčių pleišta mažas pajamas gaunantiems asmenims, kuriems šiuo metu tenka palyginti didelė našta;
- (21) įgyvendintos bendrųjų ir specialiųjų pensijų reformos yra labai svarbios siekiant apsaugoti viešuosius finansus ir užtikrinti Rumunijos pensijų sistemos teisingumą. Siekiant fiskalinio tvarumo reikia dėti dar daugiau pastangų, be kita ko, rengiant ir įgyvendinant viešojo sektoriaus darbo užmokesčio reformą;
- (22) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių

¹⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „2026 m. Europos semestras. Pavasario dokumentų rinkinys“, COM(2026) 200 *final*.

partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

- (23) Sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas Rumunijoje vyksta sparčiau negu ES vidurkis, tiek projektų atrankos, tiek mokėjimų požiūriu. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kartu kuo labiau didinant programų poveikį vietoje. Rumunija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas konkurencingumui ir ekonomikos augimui skatinti. Vis dėlto kai kuriose srityse reikia dar labiau stiprinti įgyvendinimą, įskaitant ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir teisingos pertvarkos socialinio ir ekonominio poveikio mažinimą, ypatingą dėmesį skiriant labiausiai šios pertvarkos paveiktoms teritorijoms. Rumunija turi paspartinti TPF paramos įgyvendinimą, nes lėšos turi būti išmokėtos iki 2026 m. pabaigos. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Rumunija nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente⁽¹⁹⁾ nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;
- (24) Rumunijai kyla keletas iššūkių, susijusių su jos viešojo administravimo kokybe ir veiksmingumu, didelių projektų rengimu ir prioretizavimu, ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu ir energijos gamyba, socialine apsauga ir galimybe naudotis esminėmis paslaugomis, dalyvavimu darbo rinkoje ir įgūdžių trūkumu, skurdu ir socialine atskirtimi;
- (25) prastas viešasis administravimas bei silpnos institucijos ir toliau daro neigiamą poveikį verslo aplinkai. Nors sukurta oficiali kokybiškų teisės aktų rengimo sistema, ją įgyvendinant trūksta nuoseklumo. Vis dar yra trūkumų, susijusių su viešomis konsultacijomis ir poveikio vertinimais, kurie dažnai tebėra formalūs. Pilietinės visuomenės organizacijos ir įmonės vis dar reiškia susirūpinimą dėl viešų konsultacijų, kurių terminai labai trumpi, o į pateiktas pastabas nelabai atsižvelgiama. Viešoms konsultacijoms būtų naudinga, jei suinteresuotieji subjektai į politikos ciklą įsitrauktų anksčiau, o teisės aktų kokybę būtų galima pagerinti stiprinant valstybės tarnautojų gebėjimus rengti reglamentavimo poveikio vertinimus ir *ex post* vertinimus. Sprendimų priėmimo nuspėjamumas ir teisinis tikrumas tebėra didelė problema, nes teisėkūros procese dažnai naudojami nepaprastieji vyriausybės potvarkiai. Be to, Rumunija yra viena silpniausių pagal rezultatus reguliavimo naštos srityje, o 66 % įmonių laiko, kad verslo reguliavimas trukdo ilgalaikėms investicijoms. Nepaisant pagerėjimo, skaitmeninių viešųjų paslaugų prieinamumas įmonėms ir asmenims yra gerokai mažesnis už ES vidurkį (55 %, plg. su 86 % ES; 63 %, plg. su 82 % ES). Reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų užtikrintas sąveikumas visais valdžios lygmenimis, nustatyti aiškesni paslaugų standartai, padidintas skaitmeninių viešųjų paslaugų skaidrumas ir užtikrinta geresnė naudotojo patirtis. Rumunijai būtų naudingas aktyvesnis valstybės valdomų įmonių bendrojo valdymo sistemos įgyvendinimas, be kita ko, kiek susiję su pakankamu skaidrumu ir konkurencija skiriant valdybų narius, nuosekliais įgaliojimais ir veiklos rezultatais grindžiamu atlygiu;

¹⁹ 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

- (26) nepaisant 2025 m. dėtų pastangų, besikartojantys vėlavimai įgyvendinant ES programas, įskaitant EGADP, rodo nuolatinį viešojo administravimo institucijų gebėjimo planuoti, organizuoti ir įgyvendinti sudėtingus projektus trūkumus. Konkurencija viešųjų pirkimų srityje yra ribota, planavimo ir konkursų rengimo trūkumai yra nuolatiniai, o viešieji pirkimai tebėra sritis, pasižyminti didele korupcijos ir sukčiavimo rizika. Pristatymo prie klimato kaitos politikos įgyvendinimui ir investicijoms į aplinkos infrastruktūrą, visų pirma į vandentvarką ir atsparumą, atliekų tvarkymą ir žiedinę ekonomiką, gamtos procesais pagrįstus sprendimus, trukdo ekspertinių žinių ir išteklių trūkumas visais teritorinio valdymo lygmenimis, taip pat sisteminiai valdymo ir administracinių procedūrų, strateginio planavimo, vykdymo užtikrinimo ir duomenų rinkimo trūkumai. Tuo pat metu neigiamas poveikis ekosistemoms ir biologinei įvairovei, įskaitant jūrų ekosistemas, išlieka. Vis dar esama didelių spragų geležinkelių ir kelių infrastruktūroje (įskaitant jos atsparumą klimato kaitai), riedmenų modernizavime, transporto jungtyse atokiose vietovėse ir jungtyse tarp valstybių su nevienodu TEN-T įgyvendinimu, automobilių parko atnaujinimas tebėra lėtas, o kelių eismo saugumo rezultatai – vieni prasčiausių ES. Patenkinus šiuos investicijų poreikius būtų remiamas ekonomikos augimas ir regioninė konvergencija, nes vienam gyventojui tenkantis BVP sostinės regione yra gerokai didesnis nei bet kuriame kitame šalies regione. Nors buvo imtasi tam tikrų priemonių privačioms investicijoms skatinti, būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas įmonėms, ypač MVĮ, gauti bankų ir ne bankų finansavimą, nes neprofesionaliųjų ir institucinių investuotojų dalyvavimas kapitalo rinkose tebėra vangus, o finansinis raštingumas – nepakankamas. Tiek viešosios, tiek verslo išlaidos moksliniams tyrimams ir inovacijoms yra vienos mažiausių ES, o tyrėjų karjerą ir verslo bei akademinės bendruomenės bendradarbiavimą (ir su tuo susijusį technologijų perdavimą) dar reikia stiprinti. Siekiant spręsti šiuos sudėtingus uždavinius, Rumunijai vertėtų stiprinti administracinius gebėjimus visais valdžios lygmenimis;
- (27) nors Rumunija padarė tam tikrą pažangą mažindama savo energijos rūšių derinio priklausomybę nuo iškastinio kuro, visų pirma pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą nutraukdama anglimis ir lignitu kūrenamų elektrinių eksploatavimą, energetikos pertvarkai palaikyti dar reikia daugiau pastangų. Šalies energetikos sistema vis dar labai priklausoma nuo iškastinio kuro, o tai dažnai lemia didelę elektros energijos kainą rinkoje. Laipsniškas anglių atsisakymas ir gamtinių dujų naudojimo ribojimas pakeičiant jas švaresnėmis alternatyvomis geriau apsaugotų Rumunijos ekonomiką nuo iškastinio kuro kainų šuolių ateityje, padidintų energijos tiekimo saugumą ir galiausiai per mažesnes energijos kainas padidintų konkurencingumą;
- (28) pastaraisiais metais padaryta tam tikra pažanga plečiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą, o ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta priemonių, kuriomis siekiama reformuoti reglamentavimo sistemą, kad būtų skatinamas atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas. Tačiau 2025 m. nustatyti uždaviniai išlieka. Rumunija susiduria su daugybe kliūčių diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas – visų pirma, nenuspėjama reglamentavimo aplinka, kainų neapibrėžtumu, sudėtinga leidimų išdavimo tvarka ir neaiškiais žemės naudojimo taisyklėmis. Reikia papildomų investicijų sistemos lankstumui didinti, ypač daug dėmesio skiriant tinklo infrastruktūrai ir reguliavimo reformoms, kuriomis būtų siekiama supaprastinti ir paspartinti leidimų išdavimo procedūras, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos daugiau vartoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Rumunija sėkmingai siekia tikslo iki 2030 m. užtikrinti 15 % tarpvalstybinį pralaidumą, tačiau jos pajėgumai vis dar nepakankami, o pažanga lėta. Reikėtų toliau koordinuoti

veiksmus su kaimyninėmis šalimis (Bulgarija, Vengrija, Moldova, Ukraina), kad būtų dar labiau didinama rinkos integracija regione;

- (29) Rumunija vis dar subsidijuoja iškastinį kurą, o šildymo sektorius, kuris labai priklauso nuo dujų, iš esmės tebėra nepertvarkytas. Tačiau tai, kad šiuo metu nėra aiškaus laipsniško šių subsidijų panaikinimo iki 2030 m. plano, neskatina elektrifikacijos ir trukdo mažinti energijos rūšių derinio priklausomybę nuo iškastinio kuro. Ypač svarbu laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui, kuriomis nėra tikslingai sprendžiamas energijos nepritekliaus klausimas ir (arba) nereaguojama į tikrąsias energetinio saugumo problemas. Dėl nepalankaus elektros energijos ir dujų kainų santykio (prie kurio iš dalies prisideda subsidijos iškastiniam kurui) elektros energijos dalis, palyginti su suvartojamu energijos kiekiu, per pastarąjį dešimtmetį iš esmės nesikeitė. Didelės energijos kainos neigiamai veikia energijai imlias pramonės šakas ir konkurencingumą. Pramonės sektoriuje dominuoja riboto lankstumo procesai (pvz., plieno / aliuminio, cemento, stiklo gamyba), o tai varžo paklausos atsaką. Be to, Rumunijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane ir sanglaudos politikos programose numatytos kelios didelės investicijos į energijos vartojimo efektyvumą būstuose ir viešuosiuose pastatuose, tačiau pažanga daroma lėtai, o būsto kokybės problemos lieka neišspręstos. Reikia papildomų politikos pastangų, kad būtų paspartintas naujų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumų diegimas, sumažinta priklausomybė nuo iškastinio kuro siekiant sunkiosios pramonės dekarbonizacijos ir sumažintas energijos suvartojimas, visų pirma transporto sektoriuje ir pastatų ūkyje;
- (30) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų siekiant skubiai spręsti su žmogiškuoju kapitalu susijusias struktūrines problemas įgūdžių ir švietimo srityse, trukdančias konkurencingumui. Rumunijai skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje;
- (31) moterų dalyvavimas darbo rinkoje yra vienas mažiausių ES (57,8 %, plg. su 71,1 % ES). Jaunimui sunku oficialiai įsidarbinti, nes jaunimo nedarbas buvo vienas didžiausių ES, o nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio (NEET) jaunimo dalis yra gerokai didesnė už ES vidurkį (19,4 %, plg. su 11,1 % ES). Be to, asmenų su negalia užimtumas tebėra ribotas: jų užimtumo skirtumas gerokai viršija ES vidurkį, o jų dalyvavimas darbo rinkoje karjeros pabaigoje yra vienas mažiausių ES. Didinant moterų, jaunuolių ir asmenų su negalia dalyvavimą darbo rinkoje būtų galima sušvelninti neigiamą demografinį poveikį, nes padidėtų turima darbo jėga ir būtų remiamas ekonominis vystymasis. Svarbu spręsti problemas, susijusias su aktyvumo skatinimo priemonių veiksmingumu, ribotu jaunesnių nei trejų metų vaikų dalyvavimu ankstyvojo ugdymo ir priežiūros programose (11,4 %, plg. su 39,2 % ES), ypač kaimo vietovėse, ir darbo vietų prieinamumu bei pritaikymu asmenims su negalia, kad būtų remiama jų įtrauktis į darbo rinką. Be to, Rumunija yra viena iš labiausiai atsiliekančių ES pagal dirbančiųjų skurdą (10,7 % dirbančiųjų, plg. su 8,3 % ES 2025 m.), kuri daugiausia patiria savarankiškai dirbantys asmenys, nepaisant to, kad nuo 2016 m., kai jis buvo 18,6 %, jis nuolat mažėjo. Tuo pat metu vidutinis realusis darbo užmokestis per tą patį laikotarpį labai išaugo. Rumunija galėtų apsvarstyti galimybę gerinti aktyvumo darbo rinkoje skatinimo priemonių tikslingumą ir finansavimą ir daugiau dėmesio skirti ne užimtumo subsidijoms, o mokymui, informavimo veiklai ir paslaugų skaitmeninimui;

- (32) Rumunija pradėjo svarbias švietimo ir įgūdžių reformas, kuriomis remiamas įgūdžių ugdymas. Nepaisant šių pastangų, vis dar kyla problemų mažinant mokyklos nebaigusią asmenų skaičių, gerinant pagrindinius įgūdžius ir pagrindinius skaitmeninius įgūdžius, didinant profesinio rengimo ir mokymo veiksmingumą ir priderinant švietimo rezultatus prie darbo rinkos poreikių. Anksti iš švietimo ir mokymo sistemos pasitraukusių jaunuolių dalis tebėra labai didelė, palyginti su nuolat mažėjančiu ES lygiu, ir dar didesnė kaimo vietovėse (23,7 %, plg. su 4,6 % miestuose), miesteliuose ir priemiesčiuose, taip pat tarp romų ir asmenų su negalia. Menki pagrindiniai jaunų rumunų įgūdžiai trukdo konkurencingumui ir žmogiškojo kapitalo plėtrai, nes daugiau kaip 40 % penkiolikmečių neįgyja minimalių matematikos, skaitymo ir gamtos mokslų įgūdžių (plg. su ES vidurkiu, kuris yra mažesnis nei 30 %), o tai rodo sisteminės mokymo kokybės problemas, kai kaimo mokinių pažymiai gerokai prastesni nei miesto mokinių. Be to, kaimo vietovėse pradinį išsilavinimą yra įgiję tik 66,5 % suaugusiųjų (plg. su 94,7 % miestuose), o tretinį išsilavinimą – 6,6 % (plg. su 37,3 % miestuose). Be to, menkas suaugusiųjų dalyvavimas mokymosi veikloje riboja įgūdžių ugdymą ir karjeros raidą. Sprendžiant šias problemas taip pat pagerėtų darbo vietų kokybė. Didelis pagrindinių skaitmeninių įgūdžių trūkumas kelia pavojų ekonominei plėtrai ir socialinei įtraukčiai. Pastaruoju metu tik 7,2 % profesinio rengimo ir mokymo (PRM) dalyvių mokėsi darbo vietoje (plg. su ES vidurkiu – 65,2 % ES). Be to, darbo jėgos įgūdžių ir darbdavių poreikių neatitikimas, įskaitant nuolatinį gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos absolventų trūkumą, lemia įgūdžių trūkumą, visų pirma su žaliaja pertvarka susijusiuose sektoriuose, ir yra vienas iš pagrindinių apribojimų įmonėms. Siekiant spręsti šias problemas, Rumunijai vertėtų panaikinti struktūrines švietimo spragas, užtikrinti mokymąsi visą gyvenimą ir kuo geriau pasinaudoti turimais duomenimis apie įgūdžių poreikius ir ugdymą;
- (33) socialinės sąlygos toliau gerėja, tačiau skurdo ar socialinės atskirties rizika Rumunijoje tebėra viena didžiausių ES, o ypač didelis yra vaikų skurdas ir socialinė atskirtis (32,8 %, plg. su 24,2 % ES). Didesnė rizika kyla pažeidžiamoms grupėms, pavyzdžiui, romams, asmenims su negalia, menkai išsilavinusiems gyventojams ir kaimo vietovėse gyvenantiems žmonėms. Socialinių pervedimų (išskyrus pensijas) poveikis skurdo mažinimui buvo nedidelis (18,8 %, plg. su 34,4 % ES), o išlaidos socialinei apsaugai taip pat tebėra vienos mažiausių ES. Socialinės, sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugos tebėra nevienodai prieinamos – kaimo vietovių ir marginalizuotoms bendruomenėms, pavyzdžiui, romams, sunku jomis pasinaudoti. Nesant geresnio koordinavimo tarp centrinio ir vietos lygmenų, be kita ko, duomenų rinkimo ir keitimosi jais srityje, nėra pakankamai duomenų socialinio būsto poreikiams ir socialinio būsto ūkio tinkamumui įvertinti. Mirtingumas dėl ligų, kurių galima išvengti ir kurias galima išgydyti, tebėra labai didelis, o silpna pirminė sveikatos priežiūra, be kita ko, dėl darbuotojų trūkumo, toliau skatina ligoninių naudojimą, kurio galima būtų išvengti, o tai nėra ekonomiškai efektyvu ir riboja ankstyvosios intervencijos galimybes. Ilgalaiškės priežiūros ir socialinių paslaugų, visų pirma priežiūros namuose ir bendruomeninių nestacionarinių paslaugų, skirtų asmenų su negalia savarankiškam gyvenimui, prieinamumas tebėra nepakankamas, todėl deinstitutionalizavimo procesas vėluoja. Remiantis Komisijos tarnybų atlikta socialinės konvergencijos sistemos antrojo etapo šalių analize, šių uždavinių

sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją⁽²⁰⁾. Rumunijai vertėtų didinti socialinės apsaugos sistemos aprėptį (kad ji apimtų ir savarankiškai dirbančius asmenis, įskaitant ūkininkus) ir adekvatumą, geriau koordinuoti veiksmus visais valdžios lygmenimis ir papildomai investuoti į prieinamas paslaugas, kad būtų sumažintas skurdas ir skatinama socialinė įtrauktis;

- (34) atsižvelgiant į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir išvadas dėl susidariusio paviršinio disbalanso, rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos 1, 2 ir 3 rekomendacijose. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su dideliu fiskaliniu ir išorės deficitu. 2 ir 3 rekomendacijose nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su konkurencingumu,

REKOMENDUOJA Rumunijai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. toliau laikytis 2025 m. liepos 8 d. Tarybos rekomenduoto, siekiant ištaisyti paviršinio deficito padėtį, didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo. Didinti gynybos išlaidas ir parengti, kartu užtikrinant išlaidų efektyvumą ir laipsniškai pritaikant biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad visos priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskalinės išlaidos būtų suderinamos su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą. Imtis tolesnių ryžtingų veiksmų viešųjų finansų tvarumui užtikrinti, be kita ko, visapusiškai įgyvendinant bendrųjų ir specialiųjų pensijų reformas, rengiant ir įgyvendinant viešojo sektoriaus darbo užmokesčio reformą, kuria būtų skatinamas fiskalinis konsolidavimas ir didesnis teisingumas, ir stiprinant biudžeto procedūras, kad būtų užtikrinta geresnė viešųjų investicijų kontrolė. Didinti bendrą mokesčių surinkimą, išreikštą BVP dalimi, daugiausia dėmesio skiriant PVM ir įmonių pelno mokesčio atotrūkio panaikinimui;
2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti sanglaudos politikos programų paramos įgyvendinimo pagreitį, atitinkamais atvejais remiantis išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis per sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūrą;
3. skatinti konkurencingumą ir mažinti teritorinius skirtumus skatinant privačiąsias investicijas, be kita ko, į mokslinius tyrimus ir inovacijas, ir užtikrinant patikimas ilgalaikes viešąsias investicijas į MTP. Gerinti viešojo administravimo kokybę ir veiksmingumą visais valdžios lygmenimis ir tarp jų, viešųjų paslaugų skaitmenizaciją ir sprendimų priėmimo nuspėjamumą bei kokybę, tinkamai konsultuojantis su suinteresuotaisiais subjektais, atliekant veiksmingus poveikio vertinimus ir supaprastinant administracines procedūras. Stiprinti valstybės valdomų įmonių bendrojo valdymo sistemos įgyvendinimą, kartu skatinant sektoriaus ekonominį efektyvumą ir racionalizavimą. Užtikrinti, kad brandžios viešosios investicijos būtų vykdomos laiku, be kita ko, taikant veiksmingas viešųjų pirkimų procedūras. Sudaryti palankesnes sąlygas investicijoms į aplinkos infrastruktūrą ir tvarų bei saugų transportą, be kita ko, siekiant padidinti susisiekimą su atokiomis ir kaimo vietovėmis bei atsparumą klimato kaitai;

²⁰ [SWD\(2026\)122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\)](#), 2026 m.

4. toliau mažinti energetikos sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro didinant elektros energijos sistemos lankstumą ir tinklo pajėgumą, spartinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą, taip pat didinant tarpvalstybinį pralaidumą ir elektros energijos mainus. Didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį ir atnaujinti centralizuotos šilumos gamybos įrenginius bei susijusią infrastruktūrą, kad jie atitiktų didelio efektyvumo standartus, kartu vykdant pastatų energinę renovaciją ir laipsniškai panaikinant subsidijas iškastiniam kurui šildymo sektoriuje;
5. skatinti nepakankamai atstovaujamų grupių dalyvavimą darbo rinkoje didinant aktyvios darbo rinkos politikos veiksmingumą, darbo vietų prieinamumą ir dalyvavimą ankstyvojo ugdymo ir priežiūros programose. Spręsti įgūdžių trūkumo problemą mažinant mokyklos nebaigusių asmenų skaičių, ugdant pagrindinius įgūdžius ir darbo rinkai aktualius įgūdžius, be kita ko, per nuolatinį suaugusiųjų mokymąsi, didinant profesinio rengimo ir mokymo veiksmingumą, taip pat kuo geriau išnaudojant su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą švietimo ir įgūdžių politikos srityse, visų pirma kaimo vietovėse;
6. mažinti skurdo ir socialinės atskirties riziką: didinti socialinės apsaugos sistemos aprėptį ir veiksmingumą, be kita ko, užtikrinti geresnes galimybes naudotis kokybiškomis paslaugomis, daugiausia dėmesio skiriant pirminės ir prevencinės sveikatos priežiūros, ilgalaikės priežiūros, socialinėms, švietimo ir užimtumo paslaugoms, visų pirma nepalankioje padėtyje esančių asmenų grupėms, kartu išlaikant fiskalinį tvarumą.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*